

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	v upravništvu prejeman:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Iskanja vseh dan sveder izvenomil sodajo in pravnika.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posredništvo št. 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplaatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 12—
četrt leta 6-50	četrt leta 5-50
na mesec 2-30	na mesec 1-90

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35.

Someščanje! Volilci!

Ošabna klerikalna večina računa, da kar naenkrat tudi čez belo Ljubljano leže črna tema. Toda zmotila se je! Prezrla je, da še stojite na braniku. Vi, zavedni meščanje ljubljanski, ki nikakor ne boste dopustili, da bi Ljubljana, to ognjišče našega narodnega gibanja, izgubila svoj narodni in napredni značaj.

Someščanje! Zopet stojimo pred dopolnilnimi volitvami za občinski svet. Ne dajte se motiti po baharijah in praznih obljubah klerikalne stranke! Stopite množično na volišče ter oddajte svoje glasove narodno-naprednim kandidatom, ki so sposobni voditi upravo našega mesta in so to — razen enega — z dosedanjim svojim sodelovanjem v občinskem svetu že sijajno dokazali.

Nemci nas zavidajo, da je vzrastla moderna Ljubljana, ki je lepša, kot so njihova velika provincijalna mesta; Slovenci pa, ki se še količkaj zavedajo svoje narodnosti, vsi brez izjeme s ponosom gledajo na svojo stolico. Posebno ponosni ste na to lahko Vi, someščanje; saj so možje, katerim zaupate že leta mestno gospodarstvo, **Vaši izvoljenci, današnja Ljubljana je prizadevanje Vaše stranke, delo Vaših mož.**

Napredni volilci so doslej odločali o usodi bele Ljubljane. Tako bodi tudi v bodoče!

Naši kandidati so:

V II. volilnem razredu, ki voli dne 20. aprila:

Ivan Hribar,

ravnatelj banke „Slavije“ in hišni posestnik.

dr. Danilo Majaron,

odvetnik.

Karel Sajovic,

kontrolor južne železnice.

dr. Ivan Tavčar,

odvetnik in hišni posestnik.

V I. volilnem razredu, ki voli dne 22. aprila:

Josip Lenče,

hišni posestnik in veletržec.

Ilija Predovič,

hišni posestnik in veletržec.

dr. Karel Triller,

odvetnik in hišni posestnik.

Ubald pl. Trnkóczy,

lekarnar, hišni posestnik in predsednik Mestne hranilnice

V Ljubljani, dne 6. aprila 1910.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke.

LISTEK.

Kava — ura — abe.

Minole velikonočne praznike sem bil v Trstu. Toliko je bilo tam — kaj Ljubljancev, da sem kar brez pred njimi. Tako sem zašel v kavarno, kamor hodijo samo pomorski častniki in višji uradniki. A tudi tam sem našel starega znanca, c. kr. moža, ki ga pa že dolgo nisem videl in ki sem ga torej z veseljem pozdravil.

Moj c. kr. znanec je bil na dopustu. »Na oddihu,« je rekel, kajti bil je več mesecev vkraen in pot ga je bila zanesla v Atene in v Carigrad. Vedel je mnogo zanimivega povedati in kar sem si zapomnil, to naj bo v naslednjih vrstah zabeleženo.

Seveda sem ga najprej vprašal, kako in v katerem oziru se je premenil Carigrad od turške revolucije in kakšen je danes razloček med Orijentom in Evropo.

Vidiš, ljubi prijatelj, je rekel moj c. kr. znanec, če bi ti jaz hotel temeljito odgovoriti na tvoje vprašanje, bi ti moral posvetiti vse tri mesece svojega dopusta. Carigrad po revoluciji je tak, kakršen je bil pred revolucijo, pa vendar ves drugačen. Popisoval ti pa ne bom ne enega ne drugega, tem manj, ker itak nisi bil dlje kakor do Trsta in

do Zagreba in bi ti tudi najnatančnejši popis ne ustvaril jasnega pojma o tem čudeznem mestu. Razloček med Carigradom oziroma Orijentom in Evropo, razloček med muslimanskim in evropskim življenjem pa je dandanes ravno tisti, kakor je bil pred revolucijo in se da karakteryzirati s tremi besedami: Kava, ura — abe.

Abe igra še najmanjše vloge, kajti na Turškem pišejo ljudje jako malo in čitajo še manj, potem ker sploh ni turške abecede, nego pišejo Turki z arabskimi črkami in končno ker ima Evropa sama več različnih abeced in pisav — grško, latinsko, rusko, nemško.

Toliko večje važnosti pa je razloček glede kave in glede časa.

V Evropi pijemo čisto kavo, to je kavo, ki je precejena. Turki pa take kave ne pijejo. Turki skuhaajo kavo z vodo in s sladkorjem vred in povzijo vso to goščo. Kolikor gostejša je kava, toliko bolj ugaja Turku. Dočim smatra Evropejec glasno srkanje pri kavopitju za izraz slabe vzgoje, je pri Turkih ravno nasprotno; bolj ko srkaš, bolj si odličen.

Vsekako vpliva evropska kava na živčevje vse izdatneje, kakor turška kava. Evropejec pije kavo dvakrat ali trikrat na dan, Turk pa tudi dvajsetkrat. Če greš na Turškem davko plačati, ti ponudi davkar skodelico črne kave; če greš v bazar in kaj kupiti, ti ponudi trgovec črno kavo; da, če prideš na so-

dišče, ti tudi najprej ponudijo črno kavo in te šele potem obsodijo.

Kava je sredstvo, da te človek pozdravi; dosledno temu je veliko razlajenje, če ponudeno kavo odkloniš.

V velikih poslopjih, kamor prihaja mnogo občinstva, plačujejo posebni kavarnarji celo veliko najemščino, da smejo imeti kavo pripravljeno, da uradniki ljudi pogoste. Toliko se tam kave porabi. Ko bi turška kava tako vplivala na živčevje, kakor evropska, bi bilo na Turškem največ nervoznih ljudi. Ali misliš, da bi kak nervozen Turk tudi prenesel deset žena?

Razloček v času, razloček med turškim in evropskim časom je tako kompliciran, da ga je težje označiti, kakor razloček pri kavi. Turški dan ima ravno tako 24 ur, kakor evropski, a račun je vendar ves drugačen. Evropejec pravi, da je poldan, kadar je sonce nad meridianom dotičnega kraja in računa od tega trenutka 12 ur nazaj in 12 ur naprej. Turk pa začne ure šteti od solnčnega zahoda. To je še najmanjše zlo, da se začneja takrat noč in ne dan. Zlo je to, da ima sonce slabo navado, da ne zahaja vsak dan ob isti uri. V Carigradu zaide sonce dne 21. decembra ob 4. uri 40 minut, dne 21. junija pa ob 7. uri 40 minut. Tako ima Turk enkrat ob polpetih poldne, oziroma 12 ur, enkrat ob pol osmih. Mohamed paš ni mislil, da se bo njegova vera razlikovala kaj dalje od evropejca, kjer se solnce zahaja glede č-

sa v decembru in v juliju skoro nič ne razlikuje in tudi ni slutil, da na severnem tečaju sonce celih šest mesecev sploh ne zaide.

Koliko težav ima Evropejec vsled te razlike v času, si je lahko misliti. Posebno še, ker ves Carigrad nima ne ene oficijelne ure. Koliko je parnikov, katerih odhod je določen na pr. ob treh popoldan, a za vsakega je ta ura ob drugi uri.

Kar se tiče abecede je, pa največji križ. Abeceda je arabska, pomnožena z nekaterimi perzijskimi znaki za gotove turške glasove. Črk je 32, a te črke imajo slabo navado, da se med seboj rade zlijejo v novo črko. Če se snideta dve taki črki na pr. n in l, ne zapiše Turk n in l nego neko drugo znamenje. Grozno, ti pravim!

Potem se tudi vsaka črka drugače zapiše, če je v začetku, na koncu ali sredi besede. Naučiti se je torej treba več sto znamenj. S tem silnim bogastvom na črkah je združena neverjetna skopost z znamenji za vokale. Turški jezik ima devet vokalov, a zapisujejo se samo štirje, a trije imed teh štirih znamenj za vokale pomenjajo konsonante. V arabem jeziku vokalov menda sploh ne zapisujejo, v turškem pa pomanjkljivo in dosledno napačno. Če ne poznaš besede, sploh ne moreš čitati, kaj pomeni čudni konglomerat sverzijskih znamenj. Pri nas imamo črko, da bomo besede, pri Turkih je pa naroba. Če se učiš turščino, moraš pri nas čen tri mesece prvo

čitati; turškega pisanja sploh ne moreš čitati, če ne znaš turškega jezika popolnoma, zlasti ker se turščina čita in piše od desne na levo in ne kakor evropski jeziki od leve na desno.

Izobraženi Turki so glede kave na stališču, da mora vse ostati tako, kakor je od pamtiveka, glede ure in abecede pa so prišli do spoznanja, da so reforme potrebne. Tudi poskusili so jih izvesti, a posrečilo se jim je to samo pri finančni upravi, kjer so uradniki sedaj vsak dan osem ur pripravljeni sprejemati davke, medtem ko je bilo prej za to določenih samo šest ur. Drugače pa niso mogli ničesar doseči; turški duhovniki so rekli, da pomeni evropska ura napad na vero in ostalo je vse pri starem.

Tudi s spremembo pisave ni šlo. Ko so nekateri poskusili z latinico, so zakričali vsi turški duhovniki: Glejte krivoverce! Koran je pisan z arabskimi črkami, krivoverci pa hočejo uvesti tako abecedo, da bi ljudje ne mogli čitati korana. In konec je bilo poskusom reforme.

Tako, prijatelj, je končal moj c. kr. znanec svoje pripovedovanje, sem ti pojasnil bistveni razloček med turškim in evropskim življenjem. So pač še drugi razločki, a niso tako karakteristični. Rečem pa ti še eno! Prav je imel tisti mož, ki je dejal: der Türke ist der einzige Gentleman des Orients.

Kava.

V znamenju nestrpnosti.

Vatikan je te dni zopet enkrat obrnil pozornost vsega sveta nase in pokazal, da vlada v njem duh nestrpnosti, kakor bi narodi živeli še vedno v srednjeveških razmerah.

Na svojem potovanju po Evropi je prišel bivši in najbrže tudi bodoči predsednik Združenih držav Roosevelt tudi v Rim. Roosevelt, mož brez naslovov in odlikovanj, je gotovo edennajmogočnejši mož sedanje dobe. Dolgo časa je bil reprezentant suverenitete Združenih držav in utegne to zopet postati, če bo le hotel, bil torej po ljudski volji vladar — večje moči in večje veljave kakor marsikateri cesar in kralj. V Rimu je hotel Roosevelt obiskati tudi papeža. Sicer nima papež nobene posebne oblasti, a vzlic temu ga je hotel Roosevelt obiskati, videč v njem reprezentanta cerkve, ki šteje tudi v Združenih državah mnogo milijonov pripadnikov.

A papež ga ni sprejel. Hotel ga je sprejeti samo pod pogojem, da Roosevelt ne sme imeti v cerkvi svoje konfesije in svojih rojakov v Rimu nobenega govora. Ta pogoj je bil žaljiv in Roosevelt ga je seveda odklonil.

Zašumelo je zaradi tega po vsem svetu, saj je bil to dogodek, ki je tesnoročnost in netolerantnost Vatikana pomaknil v jasno luč in ki se je Vatikanu toliko bolj zameril, ker je bil Roosevelt vedno ne samo za svojo osebo religiozen človek, nego je bil tudi katoličanom naklonjen in pravičen.

Postopanje Vatikana je obsojal ves svet. Obsojajo ga tudi cerkveni krogi in ne samo na tihem.

Pater Jensen v Rimu, tajnik takozvane »Congregazione dei religiosi«, ene najvažnejših cerkvenih kongregacij, kateri stoji kot prefekt na čelu kardinal Vives y Tuto, je napravil Rooseveltu obisk in ker ga ni dobil doma, je pustil tam svojo vizitnico z zahvalo za vse kar je Roosevelt že storil za katoliške redove in s prošnjo, naj jim bo še nadalje naklonjen.

To je storil pater Jensens, eden najimennitnejših rimskih prelato, ne da bi bil vprašal papeža ali kardinala Merry del Val ali kardinala Vives y Tuto.

Vatikan uvideva, da je pater Jensens s tem javno obsojal papežovo odklonitev sprejeti Roosevelta. Papež je bil, kakor poročajo rimski listi, skrajno ogorčen in je dal obelodaniti uradno razglasilo, da odločno obsoja Jensensov korak, ki se da za sveto stolico žaljivo interpretirati. Pater Jensens je vse prej kakor kak svobodomelec; znan je zaradi svojih srditih bojov zoper modernizem, a celo njemu se je zdelo, da presega nestrpnost in netolerantnost Vatikana vse meje.

Jensens bo seveda odslovljen od tajništva zgoraj imenovane kongregacije. Vatikan je nestrpen proti vsem, tudi proti svojim prvim glavam.

Se se ni bil papež pomiril zaradi Jensensovega slučaja, ko je izvedel za drug enak slučaj.

Papežev nuncij na Dunaju, principe Granito di Belmonte, je obiskal Roosevelta in je imel z njim več kot pol ure trajajoč pogovor. Tudi on je napravil ta obisk, dasi je vedel za papežev konflikt z Rooseveltom in ne da bi bil vprašal v Rimu, če sme ta obisk storiti. Vatikan je papežev nuncij tudi takoj kategorično v uradnem komunikatu obsodil in nuncij se skuša zdaj »zmazati«, češ, da je slučajno naletel na Roosevelta, ko je napravil obisk ameriškega poslanca.

Tu popisani slučajji so zelo karakteristični. Brez vseh vsaj moralnih posledic ne bodo ostali. Mogoče je celo, da bodo imeli za katoličane v Združenih državah tudi praktično prav neprijetne posledice. A ne glede na to, so ti slučajji Vatikanu hudo kompromitirali, prav ker so najširšim krogom razodeli brezmejno nestrpnost vatikanskih krogov, ki je tako gorostasna in razodeva tako omejenost, da so se ji uprla celo dva dalekovidnejša moža iz vodilnih krogov katoliške cerkve.

Železnica Rogatec-Brežice-Novomesto.

Prejeli smo naslednje pismo:

»Slavno uredništvo!

Prosim vas vljudno, da z ozirom na aktualnost zadeve, priobčite v Vašem cenjenem listu sledeča pojasnila o stanju železniskega vprašanja Rogatec-Brežice-Novomesto.

Na manifestacijskem železniškem shodu v Kostanjevici dne 10. t. m., o katerem je tudi Vaš cenjeni list poročal, se mi je od nekega govornika očitalo, da sem brez posvetovanja s poklicnimi zastopniki pri železniškem ministrstvu zaprosil in da se-

segel koncesijo za pripravljalna dela železnice, ki naj bi šla s brežičkega hodočarja južno železnico do Mrševca, Sv. Jakoba, Stranje, Belo cerkev in Bučno vas v Novo mesto; toda ta trditvev ne odgovarja povsem resnici. V prošnji, katero sem vložil na ministrstvo v sporazumu s gospodi dr. Hočvarjem, dr. Barletom in županom Ogorevcem sploh nisem imenoval gori navedenih, meni večinoma nezanih krajev Sv. Jakob, Stranje, Bela cerkev in Bučna vas; pač pa sem poudarjal, da se od nas namerava trasa v nekaterih točkah razlikuje od trase starega železniškega odbora, zlasti v kozjanskem okraju in pri Brežicah; glede proge Kostanjevica (to sem v prošnji izrecno imenoval) Novo mesto sem splošno omenil, da sem glede trase drugega mnenja nego obstoječi odbor (mislim sem zlasti na tehniške težkoče pri Novem mestu) ter sem v priloženi zemljevid zarisal precej ravno črto od Kostanjevice proti Novemu mestu, ki gre deloma tudi na desnem (južnem) bregu Krke, rekoč, da je to približno naša trasa. Na ta del proge nisem polagal posebne važnosti, ker sem bil prepričan, da sta glede tega ene misli, vrh tega pa od mene zažrtana trasa ne more biti obvezna za poznejše trasiranje, ker koncesionar ima po zakonu le v splošnih obrisih označiti smer trase.

Tudi potem, ko je ministrstvo proti našemu namenu v smer trase vzelo gori navedene kraje, nisem imel pomislekov, ker je med tem časom stari odbor že začel trasirati v smeri, katero smo tudi mi v mislih imeli, in ker moremo tudi mi kljub besedilu predkoncesije trasirati v isti smeri.

Šele vsled pomislekov, izraženih na shodu v Kostanjevici, sem v pomirjenje interesentov pri železniškem ministrstvu potrebno ukrenil, da se odlok o podelitvi predkoncesije popravi v gori navedenem smislu. Toliko k prvemu delu kostanjeviške resolucije.

Glede drugega dela resolucije sem istotako mnenja, katero sem že svoječasno ob pritrjevanju članov starega odbora izjavil na zborovanju na Krškem, da treba delovanje kranjskega deželnega železniškega odbora v soglasje spraviti z delovanjem obeh stajerskih železniških odborov; seveda mora vsakemu železniškemu odboru prosto biti, da trasira varijante, ki se bistveno razlikujejo od drugih tras.

Blagovolite sprejeti ta pojasnila, ker polagam veliko važnost na to, da se odpravijo vsa nepotrebna nespornost, ki morejo biti le na kvar tej velevažni zadevi.

Vnaprej se Vam zahvaljujem za priobčenje teh vrstic beležim velepospovanjem udani državni in deželni poslanec

dr. Ivan Benkovič.

Parlament.

Seja proračunskega odseka. — Zvišanje posojila od 182 mil. na 220 mil.

V včerajšnji seji proračunskega odseka se je sklenilo — da se ugodi zahtevam Poljakov — zvišati posojilo od 182 milijonov na 220 milijonov. S tem bo mogoče restituirati vse odložene postavke proračuna za l. 1910. Ta predlog je bil sprejet s 25 proti 21 glasom. Finančni minister bo moral od prihodnjega leta nadalje vpostaviti v proračun vsako leto 10 milijonov za amortiziranje tega dolga. Izdatke, za katere bi pa to zvišano posojilo venarje ne zadoščalo, bo moral finančni minister pokriti iz državnih blagajnic. — Seji sta prisostvovala ministri Bienert in Bilinski. Prvi je povzel besedo posl. Glombinski, ki je dejal, da je Poljski klub pripravljen glasovati za posojilo. Treba pa je poskrbeti ne le za izdatke, ki jih zahteva finančni minister, temveč tudi za izdatke, ki jih zahteva prebivalstvo. Nikakor ne gre, da bi zapostavljali razne izdatke kar ministri sami, ker bi na ta način lahko skovali orožje proti ljudstvu. Seveda, konstatira govornik, takih intencij finančnemu ministru ne pripisuje. Predlaga slednjič resolucijo, v kateri pozivlja vlado, naj spet restituira zapostavljene postavke proračuna; dokler proračun za l. 1910 ni ustavnim potom rešen, naj se pa drži začasnega proračuna za l. 1910. Govornik zagotavlja, da so za nastop Poljskega kluba nobene osti proti ministru Bilinskemu, ki ga govornik prej ko slej visoko spoštuje. — Tudi ostali govorniki — dr. Ellenbogen, dr. Sylvester, Choc — so proti zapostavljenju postavk proračuna. — Posl. dr. Steinwender predlaga zakonski načrt, po katerem se pooblašča finančni minister, da izjame 220 milijonov posojila. Finančni minister naj začne z l. 1911 vpostavi v proračun vsako leto po 10 milijonov za amortiziranje tega dolga, toliko časa, da bo amortiziran. Iz-

javlja, ki bi bil s deželni po napadi pokriti, naj pokrije iz gotovine drž. blagajnic. Govornik predlaga še sledeče resolucije: 1. Finančnemu ministru se naroča, da čimprej stavi predloge, kako bi se moglo pokriti potrebščine države in delati vsaj deloma in provizorično. — 2. Finančnemu ministru se izreka azhvala za uspešno izpeljavo zadnje rentne emisije. — Finančni minister Bilinski se zahvaljuje govorniku za priznanje. Izjavlja, da predloge akceptira, to pa le zato, ker je v to stilsen. Vlada stoji na stališču, da mora za trajno pokritje deficita skrbeti v zvezi in s pomočjo parlamenta. Minister izjavlja, da posojila ne smatra za pokritje preloimarnega deficita temveč le za refundiranje prejšnjih, iz drž. blagajnic vzetih zneskov. Predlog posl. Steinwenderja je sprejet s 25 proti 21 glasovom. Sprejeto so tudi resolucije Glombinskega in Steinwenderja.

Dr. Zatek o položaju.

Bivši minister dr. Zatek je imel v brnskem »Nar. klubu« v nedeljo govor o politični situaciji. Zbornica splošne in enake volilne pravice — je dejal govornik — ni izpolnila pričakovanj Čehov. Po kratkem predisku v Bečkovi eri je češki vpliv v upravi padel globlje kot kdaj prej. In v parlamentu zapravljajo češki poslanci v malenkostnih bojih svoje sile. Glavni vzrok neuspehov češke politike leži v zunanji politiki avstrijski. Poleg tega so pa tudi v češki politiki sami napake. Češki poslanci bi lahko imeli v parlamentu vodilno vlogo, ko bi bili edini. Lahko bi uspešno nastopili proti nasprotnikom. Če hočejo češki poslanci sanirati razmere, morajo napraviti najprej red v lastnih vrstah, začrtati si pota in cilje in vzeti slednjič vendar resno v roke narodnostni sporazum med Čehi in Nemci.

Škandal v bolnici usmiljenih bratov.

»Slovenec« in z njim vse klerikalno časopisje že tedne polni svoje predale z ogorčenimi članki radi pregreška, ki ga je zakrivil mladi učitelj C., ki pa je za ta svoj greh prejel tudi zaslužen kazen.

Klerikaleci se torej že tedne delajo silno ogorčene, da si bi prav oni imeli najmanj pravice, da se ogorčajo, saj je vsemu svetu znano, da se nikjer ne dogaja toliko npravnstvenih blodenj kakor ravno v klerikalnih vrstah.

Radi blodenj, ki so tako rekoč na dnevnem redu v stožeru klerikalnih strank — med duhovščino, pa se klerikaleci čisto nič ne ogorčajo in molče o njih kakor nemi.

A vendar bi bilo ogorčenje in moralna indignacija tudi tu na mestu.

Tako bi bilo na primer prav umestno, ako bi poročal v slučaju učitelja C. od same npravnstvenosti se cedeči »Slovenec« o dejanju, ki ga je zagrešil neki samostanski brat v bolnici usmiljenih bratov na Dunaju, ter ga po zaslu igobsojal.

Toda »Slovenec« lepo molči, o tem, ker je grešnik pripadnik vojujoče cerkve, a grehi teh za »Slovenec« ne eksistirajo.

Ce bi se »Slovenec« ne bil toliko ustil radi afere v Zatišju, bi tudi mi molčali o tem škandalu, ker neradi mešamo smrad in blato in naj se je to blato nagomililo na tej ali na oni strani.

Toda ker je bil »Slovenec« radi afere učitelja C. tako moralno ogorčen in indignant, hočemo klerikalnemu moralistu podati zrcelce, da bo v njem videl samega sebe. Evo vam tega ogledala!

Te dni se je vršila pred dunajskim deželnim sodiščem obravnava, katere junak je bil usmiljeni brat Faustus s pravim imenom Martin Weber.

Obtožen je bil, da je zagrešil zločin proti naravi.

Obtožnica opisuje dogodek takole:

Koncem leta 1908. je ležal v dunajski bolnici usmiljenih bratov 20-leten izredno lep mladenič Anton Liedl. Brat Faustus se je v njega — zaljubil.

Nekoč je Faustus mladeniča izvalil v svojo celico. Tam ga je gostil z vinom in likerjem, dokler ga ni popolnoma opijani. Na to ga je zaljubljeni menih zlorabil.

To se je potem ponavljalo večkrat po dnevi in po noči.

Ko je končno mladenič ozdravel in zapustil bolnico, mu je brat Faustus dal 20 K, a kasneje še 10 K. Ob slovesu je brat Faustus rekel mladeniču: »Kadar boš kaj potreboval, kar pridi k meni! Stara ljubezen ne sarkaj!«

Liedl je svojo ljubavno afero v bolnici privoščeval svojemu tovarišu Josipu Sedlmayerju, ki je na to stvar izrazil ter izsilil od brata Martina Weberja pod grožnjo, da ga sicer ovadi, večje zneke.

Ko je bil kasneje brat Faustus premeščen v bolnico usmiljenih bra-

tov v Linco, ga je Liedl tam posetil v spremstvu nekega Morica Winterja, ki ga je predstavil za svojega strica, ter izvalil bratu Weberju 40 kron.

Po preteku nekaj tednov je Liedl zopet prišel v Linco v spremstvu 42-letnega natakarja Josipa Lohnerja, ki ga je izdal za svojega očeta.

To pot sta se Liedl in Lohner obrnila naravnost na priorja usmiljenih bratov. Ta jima je dal 4000 kron, da bi molčala o zločinu brata Fausta - Martina Weberja. Kljub temu je prišla stvar na ušesa sodišča in te dni se je vršila obravnava proti Liedlu, Sedlmayerju, Winterju in Lohnerju, ki so bili obsojeni v več mesečno težko ječo.

Brat Faustus - Martin Weber pa se je odtegnil roki pravice s tem, da je pobegnil v Švico.

Sedaj pa naj čitatelji primerjajo slučaj v Zatišju s slučajem menih Fausta - Martina Weberja ter razsodijo, v koliko je imel »Slovenec« pravico metati kamenje na druge.

Iz delovanja mladinskega sodnika.

O tem je predaval v soboto, kakor sporočeno, gospod deželnosodni svetnik Fr. Milčinski v tukajšnji porotni dvorani, kjer se je zbralo mnogo pravnikov, tudi z dežele, nadalje nebroj učiteljev, več pa tudi slušateljic. Posebno sodstvo za mladino se je pričelo šele lanske leto v naši državi. Mladinski sodnik pri okrajnem sodišču ljubljanskem je gospod svetnik Milčinski. Zanimivo je bilo torej predvsem za pravnike izvedeti, kako ravna sodnik v kazenskem postopanju z mladino, da zadene novega duha; obnovo je vezan še na stari kazenski zakon. Izobno je g. svetnik Milčinski že uvodom svoje- ga predavanja označil razliko med rednim kazenskim sodnikom pa med mladinskim sodnikom Kazenski sodnik sodi vobče le kaznivo dejanje, mladinski pa človeka, katerega najprej hoče do dobrega spoznati, da mu potem določi pravo kazno, pravo zdravilo, ki obeta poglobljene učinek. Rednemu sodniku se posel konča s sodbno, mladinskemu pa se večkrat šele pričenja, ker kazni mu je le eno izmed vzgajalnih sredstev. Mladinski sodnik je bolj varstveni sodnik nego kazenski; kazenska oblast v njegovih rokah mu le dviga ugled in vpliv na mladega zanikarneža. V jasnem in duhovitem govoru je potem g. predavatelj razlagal, kako si je pridobil jasnost o telesni in duševni kakovosti mladostnika, jasnost, ki je podlaga pravični sodbi, še bolj pa pravičnim nadaljnim vzgajalnim ukrepom. Marsikak stari način proizvodbe je zavrgel in poiskal si novih, vspešnejših potov. Silno zanimivo je slika kazenskega razpravo zoper mladostnika, odnosno ugotovitev dejanskega stanja. Govorec o tem, kaj je mladostnemu obdolžencu prištet v krivdo z ozirom na stanje njegovega duševnega razvoja, je ostro kritikoval sedanji kazenski zakon, ki ne pozna nezrelosti duha pri mladih ljudeh, ki zahteva celo od mladine, da naj pozna vsako določbo kazenskega zakona, akoravno se niti tistim, ki imajo maturo v žepu, niti ne sanja o kaz. zakonu. Strogo kaz. zakona silno ovira mladinsko vodstvo, odnosno povzroča neenakomernost prakse, ki se pa hoče in mora razviti v novem duhu. G. predavatelj je nadalje razpravljal o kaznih za mladino; tudi te po obstoječem zakonu niso prave, in mladinski sodnik si mora pač pomagati, kakor ve in zna, da doseže vzgojevalne namene. Krasne slučaje poboljšanja je navedel vsled kazni »zapiralnišča«, ki se na Kranjskem ne izvršuje v sodnih zaporih, ampak v salezijanskem zavodu, a je v istini le kazni po imenu, sicer pa dobra vzgoja. — Tako je g. svetnik Milčinski v 1 1/2 ure dolgem prostem in živem govoru nazival nepregledno vrsto zanimivosti za pravnika, odgojitelja in človekoljubja.

Burno ploskanje je zadonelo po dvorani, ko je završil svoje predavanje. Predsednik društva »Pravnik«, ki je priredilo to predavanje, g. dr. Majaron je med splošnim odobravanjem izrekel gospodu sodnemu svetniku iskreno zahvalo in priznanje, obenem pa naznanil, da je g. predavatelj spisal o istem predmetu razpravo, katere se v »Slov. Pravitku« priobči celotno, pa tudi posebnej porgistise, ker ni le odličien donešek k domači pravni literaturi, ampak je po svoji splošni važnosti za rešitev zanemarljene mladine vredna, da se z njo kolikor moči narod seznani.

Burno ploskanje je zadonelo po dvorani, ko je završil svoje predavanje. Predsednik društva »Pravnik«, ki je priredilo to predavanje, g. dr. Majaron je med splošnim odobravanjem izrekel gospodu sodnemu svetniku iskreno zahvalo in priznanje, obenem pa naznanil, da je g. predavatelj spisal o istem predmetu razpravo, katere se v »Slov. Pravitku« priobči celotno, pa tudi posebnej porgistise, ker ni le odličien donešek k domači pravni literaturi, ampak je po svoji splošni važnosti za rešitev zanemarljene mladine vredna, da se z njo kolikor moči narod seznani.

Dnevne vesti.

+ Dopolnilna volitev na Gorškem. V nedeljo so bile dopolnilne volitve iz kurije slovenskih mest in trgov. Oddanih je bilo 515 veljavnih glasov. Izvoljen je bil s 343 glasovi

g. Andrej Gabrček, kandidat narodno-napredne stranke.

+ Klerikalna »zmaga« v Vipavi. Pri občinski volitvi v Vipavi so v 1. razredu »zmaga« klerikalci. A kako! Pet klerikalcev je bilo na voliču. Ti so seveda v eni minuti oddali svoje glasove in potem je volilna komisija — zaključila volitev! Ko so prišli napredni volilci, »jim g. župan hladno pove, da so prišli za trenotek prepozno in da je vsa volitev končana«. Kakor se vidi, je slučaj uprav klasičen. Ti klerikalci so bili menda vsi na Madžarskem v šoli, ker znajo volitve tako spretno delati. Sicer je Vipava še v Evropi, a ta del Evrope menda ne spada več med one dele, kjer je pravna varnost zjamčena. Na take »zmage« so pa klerikalci res lahko ponosni.

+ Najnovejša klerikalna junakinja. Lansko jesen se je ustanovila za Štepanjo vas, Bizovik in Dobrunje »Podružnica sv. Cirila in Metoda«. Pripravljalni odbor je izdelal »Pravila« ter jih predložil deželni vladi v potrdjenje. Zdal pa pogled pošteni svet najnesramnejšo klerikalno lumparijo. Med tem ko je pripravljali odbor čakal na vročitev potrjenih plačil, so pa ljubljanski klerikalci najeli nekega gostilničarja Novaka, ki je bil prej tudi v pripravljalnem odboru, da naj pravila za podružnico ko jih od vlade dobi, skrije in zase obdrži. In ta Novak je res pravila dobil in skril! Stvar pa se je pretekli teden pri vladi urgirala in tako je prišla ta klerikalna lumparija na dan. Pred petimi meseci že je vlada uročila pravila Novaku. Klerikalci so mislili s tem preprečiti ustanovitve imenovane podružnice, pa se je goljufija prej razkrila!

+ Gorški klerikalci so prodali slovensko trgovino »Krojaško zadru-go« Lahu! Občni zbor klerikalne centralne posojilnice je potrdil kupnopologodbo,skatero je kupil Lah Teodor Hribar trgovino »Krojaška zadru-ga« od imenovane posojilnice. »Krojaško zadru-go« v Gorici je bil ustanovil ranjki dr. Jožef Pavlica; ko so klerikaci zavozili, je stopila za to zadru-go Centralna posojilnica ki je najela za poslovanje Laha Teodora Hribarja. Niti mar ni bilo klerikal-cem, da bi bili poiskali slovenskega poslovojdjo, ampak sprejeli so človeka, ki doslej sploh ni hotel govoriti slovensko, izvzemši v laški bogeti, kjer je bil nastavljen. Ker imajo razni gorški Slovenci še vedno to navado, da lezejo rajši k Lahom kot pa k slovenskim trgovcem, se je trgovina razvila in sedaj jo je kupil Lah Teodoro. Da se je on okoristil s tako lepo priliko, to je čisto umevno, ali neumevno je, kako so mogli zagrešiti klerikalci tak naroden greh, da iz-roče cvetočo slovensko trgovino Lah-u. Kako bodo to opravičili pred javnostjo?

+ Dunajski občinski svetnik — proti Slovenem. Celjski renegati uvidevajo, da ne bo njihovo hujskav-nje proti vsesokolskemu zletu v Gab-berje rodilo zaželjenega uspeha. Saj mora iz njihovega hujskanja tudi politična oblast spoznati, da so iz-ključno nemškutarji tisti element, ki stavi v nevarnost življenje in imetje tako slovenskih Celjanov, ka-kor tudi slovenskih izletnikov. Ker torej uvidevajo, da se politična ob-last — ako hoče biti pravična — ne more ozirati na njihove neopravičene zahteve, so najeli dunajskega ob-činskega svetnika Gussenbauerja, da jim je priskočil na pomoč. V dolgi klobasi, ki jo je odložil v »Deutsche Wacht«, pripoveduje Gussenbauer, kako še dandanes trepetajo Dunaj-čani, ki so bili slučajno v Celju na letovišču takrat, ko so Čehi »vdrlie« na celjsko ozemlje. Takrat je zašel v Dunajčane tak strah, da si več ne upajo v Celje. Za prihodnjo leto-viščno sezono pa se je vendar odlo-čilo več dunajskih rodbin, da se na-selijo v Celju. Kakor hitro pa se je na Dunaju zaznalo, da se namerava letos zopet prirediti tak »windisches Hetzfest«, so se dotične družine pre-mislile in jih najbrž ne bo v Celje. Skodo od tega bo imelo celjsko me-ščanstvo, pa tudi slovenski kmet. — Res lepe besede, ki pa imajo to napa-ko, da so popolnoma brez vsake pod-lage. Prepričani smo namreč, da se ta svetnik Gussenbauer prav po »krščansko - socialno« laže, da je vse njegovo pripovedovanje o strahu itd. prazno besedičenje. Značilno za du-najske krščanske socialce je, da so se upregli v voz spodnjestajerskih re-negatov. Slučaj nam kaže, da so du-najski Luegerjanci ravno tako za-grizeni nasprotniki slovenskega na-roda, kakor nemški nacionalci. Bomo videli, če bo politična oblast zlezla pod klop pred celjskimi nemšku-tarji.

+ V času klerikalizma. Nadško-fijski ordinariat v Olomouci je ne-davno tega izdal naredbo, da mora vsaka nevesta pred poroko odgovoriti na 52 vprašanj, ki jih ji stavi župnik. Ta vprašanja so imajo na to protokolirati, na kar se preditajo ženini. Ta protokol morata na to

podpisati ženin in nevesta v navzočnosti dveh prič. A kakšna so ta vprašanja? Ta vprašanja se tičejo najintimnejšega življenja, zato moremo navesti samo nekatera, ki so še najbolj nedolžna. Nevesta mora med drugim odgovoriti na vprašanje, ako je noseča in ako za to ve ženin, ako je že s kom spolno občevala, pred vsem ako je občevala z ženinim očetom, sinom, bratom, bratrancom, stricem itd., itd. Skratka sprašuje se nevesto stvari, ki ji morajo lice obliži z rdečico sramu, ako ima le še kolikšaj ženskega poštenja v sebi. Da srednji vek še živi v XX. stoletju, sicer bi bila takšna duhovniška inkvizicija nemogoča. In čemu takšna vprašanja na nevesto pred poroko? Praktične vrednosti take vprašanja pač nimajo: ženske, ki so padle, tega pač ne bodo protokolarno priznale pred poroko, neveste, ki so poštene, pa se morajo čutiti vsled takih vprašanj globoko užaljene v svojih najsvetejših čuvstvih. Za koga imajo potem taka vprašanja pomen? Za nikogar drugega kakor za razne perverzne duhovnike, da se morejo naslanjati ob intimnostih iz človeškega življenja! Ali bo državna oblast mirno trpela to prakso ter dovolila, da se ta praksa uvede tudi drugod, ne samo v olomuški nadškofiji? Živimo v časih klerikalizma, za to ni izključeno, da uvedejo tudi pri nas predporočno inkvizicijo v nasladi in zabavo gotovih oseb, saj škof Anton Bonaventura je za take pikantne novotarije silno vnet, kakor je praktično pokazal že s svojo rdečo brošuro!

+ Delajmo praktično za obmejnno Slovenstvo! Na oklice v vseh slovenskih listih, naj bi začeli Slovenci nakupovati in se naseljevati v obmejnih krajih, ni prišla niti ena resna ponudba. In vendar so vsa oglašena podjetja ne samo spekulativna, temuč popolnoma obrestonosna. — Opozarjamo le na vile v znanem dravilišču na Spod. Štajerskem, kjer bijejo Slovenci obupni boj za svoj obstanek, kjer je pri volitvah vsak košček zemlje odločilnega pomena. Mnogo premožnejših Slovencev, posebno iz Ljubljane, obiskuje poleti to kopališče ter izdajo za starijaro več, kakor bi jim nesel kapital, za katerega bi vilo kupili. Pa ako bi tudi sami katero poletje ne preživeli tam, lahko stanovanje oddajo tako drago, da jim v treh mesecih donasa nad 6% kapitala. Pri dveh vilah imajo slovenski kupec prednost za 4000 K. Toda vsled naše malomarnosti so najbrže pokupili Nemec, ako se ne oglašijo Slovenci do 1. maja. — Istotako bi se lahko v Celovcu v hiši, ki je za zelo zmerno ceno (23.000 K) na prodaj, delala sijajna kupčija z vinom, posebno v steklenicah. Za lesne trgovce in gostilničarje je dobiti krasno posestvo nekem trgu na slov. Koroškem. Plačati je takoj le 16.000 K. V nemem industrijskem predmestju na Spod. Štajerskem je na prodaj nova hiša, prirejena za trgovino. Hiša donasa okrog 1800 K na leto. Plačati je takoj le 10.000 K. Glede opisanih in vseh že omenjenih posestev daje pojasnila potovalni učitelj g. Ante Beg v Ljubljani. Priložiti je znano, ko za odgovor.

+ Naslov dvornega svetnika je odjeljen deželnovladnemu svetniku Oskarju vitezu Kalteneckerju pl. Riedhorstu v Ljubljani.

— Za »Domovino« namestovence na mesto očeta gđe. licej. učiteljice Wirliger so darovali g. ravnatelj Macher in g. licej. učitelj A. Sič, dr. Molé in A. Jug po 2 K, skupaj 8 K.

— Posebni vlak v Zagreb. Na brzini »Vnebohoda« dne 5. maja bo povodom koncerta »Glasbene Matice« v Zagrebu vozil poseben vlak s polovično voznino, po 6 K, za III. razred, po 9 K za II. razred tja in nazaj. Vozni red bo približno, ker do minute natančno še ni določen, sledeč: Odhod iz Ljubljane ob 5. uri 45 min. zjutraj, dohod v Zagreb okrog 8. ure zjutraj. Povratek iz Zagreba proti polnoči, dohod v Ljubljano ob 2. uri in 10 minut ponoči. Posebnega vlaka se sme vsakdo poslužiti, ki se zgleda v »Glasbeni Matici« vsak dan od 6.—7. ure zvečer najpozneje do 1. uroja (ob 10. uri dopoldne). Na kolodvoru se vozni listi ne bodo prodajali.

— Slovenski izlet v Belgrad. Iz Belgrada nam pišejo: Po privatnih obvestilih se je tu razširila vest, da namerava večje število Slovencev ineseca julija posetiti Belgrad in da priredi ob tej priliki slovensko pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v srbski prestolnici koncert, ki bo posvečen v slovenske in srbske kulturne svrhe. — Ta vest je vzbudila v vsi javnosti veliko senzacijo in radost, zakaj to je prvič, da bratje Slovenci oficialno posetijo prestolnico svobodne Srbije. Lahko so prepričani, da jih bo vsa srbska javnost sprejela kot drage brate z odprtimi rokami in storila vse, da jim bodo dnevi, preživeti v Belgradu, čim najprijetnejši.

— Javno predavanje. Predavane ljudsko-izobraževalnega dru-

štva »Akademij«, ki bi se imelo vršiti v soboto, bo jutri, v sredo 20. t. m. ob 8. zvečer v Narodnem domu. Predaval bo, kakor že objavljeno, g. dr. Anton Heinz, vsoučiliški profesor iz Zagreba o temi: »Nekaj iz življenja rastlin«.

— Soirée enfantine. Preteklo soboto, dne 16. aprila so priredile dame slovenske družbe lepo večerno zabavo, ki ostane vsem ljubkim malim, ki so sodelovali, in tistim, ki so bili kot gostje prisotni, dolgo v najprijetnejšem spominu. Prijaznemu povabilu dameškega odbora se je odzvalo mnogo odličnega občinstva, tako da je bila slavnostno razsvetljena mala dvorana »Narodnega doma« kmalu napolnjena. Prišli so starši, gledat prvi (javni) nastop svojih malčkov, prišli so bratci in sestre, da bi videli in čuli debutirati svoje bratce in sestre v francoskem jeziku, prišle so součenke, prišli so učitelji — vsak je hotel imeti svoje veselje ob nastopu naših malih Francozov. Prireditve so počastili s svojo prisotnostjo poleg drugega odličnega občinstva tudi gospa baronica Karla Schwarz, gospod predsednik dež. sodišča Levstičnik, z gospo soprogo, gospod predsednik odvetniške zbornice dr. Majaron z gospo soprogo. To je vladala vesela razburjenost na malem ad hoc prirejenem, s cvetkami bujno okrašenem odru! Dvaindvajset točk je obsegal program, a vse se je vršilo tako točno in izborna, da sta minili tisti dve uri, kakor bi jih preživeli v začaranem gradu. Posameznih točk ne moremo posebe navajati: tu si čul deklamacije, dialoge, pesmice in pesmi, videl si veselo prizore in prizorčke, plese itd. — Posebno so ugajali: Ronde des fleurs, La visite, La bonne aventure, Les noces du papillon in Pierrot et Pierrette. Iskreno veselje je bilo brati mladini z obrazov, saj so se čutili tudi oni enkrat velike med velikimi, posebno zadovoljstvo so imeli pa tudi gledalci ob zavesti, da se da tudi v našem neugodnem družabnem življenju prirediti fina zabava mladim in odraslim. Predvsem gre za to ljubko prireditvev hvala gospe prof. Juvancičevi, ki se ni zblala truda, da je pripravila ves program. V prijeto zadoščenje ji bodi tista iskrena ovacija, ki so ji pridile deklice po dovršeni predstavi; vsaka ji je poklonila šopek pestrih cvetk v znak zahvale za požrtvovalno njeno vneto.

— Razstava vajenskih izdelkov na obrtno - nadaljevalnih šolah v Ljubljani. Na obrtno - nadaljevalnih šolah, to je: na strokovni nadaljevalnici za mehansko-tehniške obrti v Komenskega ulici št. 17; na strokovni nadaljevalnici za stavbne obrti na Cofzovo cesti št. 3; na strokovni nadaljevalnici za umetne in oblačilne obrti ter na obč. obrtni nadaljevalnici na Erjavčevi cesti št. 21 se zaključijo šolsko leto 1909/10 v nedeljo, dne 24. aprila t. l. Na vsakej teh šol bo z zaključkom šolskega leta združena tudi lokalna razstava vajenskih izdelkov, ki bo trajala omenjenega dne od 8. zjutraj do 12. opoldne. Na to razstavo opozarja šolski odbor vse mojstre, starše vajencev in pa prijatelje obrtnega šolstva sploh ter zanesljivo pričakuje, da se bodo njegovemu povabilu v mnogobrojnem številu odzvali.

— Kolinska tovarna za kavno primes si je zgradila v Ljubljani veliko tovarno. Pročelni zid ograje je postavila renomirana domača tvrdka »Kranjska betonska tvornica Tribuč & Ko.« Ta pročelni zid je napravljen v modernem slogu in je jako imenitno delo. Nad plastičnim napisom sta dva emblema, dva velika skola, kakor jih ima Kolinska tovarna na grbu svoje firme. Modeliral jih je kipar tvrdke Tribuč & Ko., tvrdka pa jih je izdelala v umetnem kamnu. Ta emblema sta dva prava umotvora, ki vzbujata občno pozornost zaradi preciznosti in finosti dela. Takega pročelnega zidu kakor Kolinska tovarna nima pač nobena druga tovarna na Kranjskem.

Dober lov so imeli te dni mnogi posestniki ob Savi. Vsled silnega požara papirnice v Medvodah je padlo mnogo velikih zavojev in bal papirja v Savo, ki jih je odnesla s seboj. V vodi so jih ljudje zapazili ter spravili na suho. Ker je bil papir trdno sprešan, je ostal povsem nepoškodovan le vrhni in spodnji list je bil premočen. Neki še mlad gostilničar za Savo se je pohvalil, da ima dovolj papirja za vse svoje življenje pa še sinu ga bo pustil lepo zalogo. Tudi z nižjih krajev poročajo, da so iz vode potegnili mnogo porabnega papirja.

Narodna čitalnica v Novem mestu je priredila 16. t. m. drugo predavanje v tem polletju. Predaval je g. profesor Milan Pajk o rodbinskem življenju Napoleona I. Začel je z njegovo mladostjo in nam pokazal, v kakih družinskih razmerah se je povzpел genialni korzikar od neznanega poročnika do velikega strahovalca Evrope. Predavanje je obetalo iz dveh delov. V prvem smo čuli o Na-

pooleonovih starših, bratih in sestrah, v drugem o njegovih dveh ženah, osiroma o njegovem ljubavnem življenju. Tu nas je zanimala poleg Poljanke Wolewske najbolj Idrijčanka Krausova, znana pod imenom paša grofica. — G. profesor Pajk ne skusa učinkovati z modulacijo glasu, a njegov govor je jako prijeten in njegov nastop zelo simpatičen in prikupljiv. Z njim si pridobi takoj poslušalce zase. Jezik njegovega predavanja je vedno prikladen vsebini. Kako mehke, božajoče so bile besede, ko je govoril o globoki ljubezni Napoleoneve matere do svojega sina; a ko je pripovedoval, kako se je ženil Napoleon pri mladi, naivni, skoro otročji in razmeroma v ne preveč sijajnih razmerah vzrastli hčerki avstrijskega cesarja Franca I., smo čutili skoro iz slova vso naivnost Napoleoneve druge žene in spoznali takoj iz tega in iz ženitovanjskih priprav, da se ne bo povzpela ta žena nikdar do tega, da bi umela svojega velikega moža. Z malo potezami iz življenja prve Napoleoneve žene je označil govornik popolnoma jasno tedanje življenje Parižank in s par opazkami o koketnih Napoleonih sestrah nam je pokazal mišljenje onih ljudi, ki jih vzdigne usoda ne po njihovi zaslugi o Napoleonu so bili jako umestni in kratke sodbe Napoleoneve o ljudeh, s katerimi je prišel v dotiko, oziroma o Napoleonu so bili jako umestni in so hkrati z malimi, mičnimi, a značilnimi dogodbicami, ki smo jih slišali, le povečali zanimanje poslušalcev. Teh se je zbralo toliko, da dela njihovo število vso čast Novomeščanom. Kdor jadrakuje, da ni v Novem mestu pravega zanimanja za duševne užitke, ta naj bi prišel k Pajkovemu predavanju in bi se prepričal ravno o nasprotnem. Pa žalibog ni po navadi teh Jeremijev blizu.

Podružnica Ciril in Metodove družbe v Žužemberku je imela 13. t. m. letni občni zbor, pri katerem je bil izvoljen predsednikom g. Fr. Kusel, c. kr. sodnik, tajnikom Lud. Koželj in blagajnikom St. Ribnikar.

Bohinjska pomlad. Piše se nam iz Bohinjske doline: Pomlad je prebudila vso naravo; vse brsti in sili v cvetje in tudi človek čuti v sebi pomlajenje. To je zapaziti tudi v našem Betlehemu, ki ga ljudski jezik imenuje novi farovž. Slišjalo se je že dlje časa o mehkih rokah, na dan B. Mizerija, 10. norčavega aprila pa je bilo v sobi betlehemske natakaričice polom. No, hvala bogu, nesreče ni bilo posebne, za kar se je zahvaliti načelniku požarne brambe. Priznaje tudi podnačelniku, ki je čakal na lestvi.

Račun brez krmarja. Toplo hvala poje klerikalni svet nekemu klerikalcu z Goč. Mož je v Ajdovščini kupil cel voz blaga, ga prevzel in naložil, a ker mu ajdovski trgovci ni postregel s klerikalnimi vzglicami, mu je vrnil vse blago in šel s praznim vozom iskati blago v Vipavo. Res, vrl mož, ta goški klerikalec. A če je res tako storil, kakor poročajo listi njegove stranke, je mož tudi neumen. Trgovec v Ajdovščini naj ga lepo toži na prevzetje kupljenega blaga in klerikalec bo temeljito kuriran.

Politika v šoli. Od Drave na Štajerskem se nam piše: V naših nemških šolah porazdeljuje neke spomenice politične vsebine med otroke. Dosti je, da je te spominke liste založil — nemški »Schulverein«. Te listine so naravnost žaleče naš narod. In to se trpi v šoli!! — Seve Nemcem je vse dovoljeno, mi Slovenci pa vse prenašamo...

Že zopet — romanje! Piše se nam iz Spod. Štajerje: Naši duhovni gospodje pridno pripravljajo naše ubogo ljudstvo za romanje v Jeruzalem, torej v sveto deželo. Moj bog, naši kmetje imajo vendar doma cerkva in božjih potov odveč. Non monumenta, ma polenta! Kruha, kruha dajte ljudem! Kaj jih po nepotrebnem izžemate ter vlačite zadnji groš iz njihovih žepov?! — Pa kaj to mar črnim osrečevalcem našega naroda!

Za Sokolski dom v Brežicah je podaril Ivan Grobnešek, mesar in gostilničar v Brežicah 30.000 kosov zidne opeke.

Svatje v jarku. V ponedeljek popoldne se je peljalo osem vozov svatov od poroke pri Sv. Jurju ob Ščavnici domov v Bolehnetice. Konja pri prvem vozu sta se splašila in padla z vozom in gosti vred v jarek. Vsled tega so se splašili tudi ostali konji in v kratkem je bilo šest vozov v jarku. Posestnik Franc Horvat si je dvakrat strl nogo, drugi svatje so pa tudi bili več ali manj poškodovani.

Tatovi v cerkvi v Ronkah. Od sobote na nedeljo so tatovi udri v cerkev sv. Lorenca v Ronkah (Furlanija) kjer so v velikem, kakor tudi v stranskih oltarjih vse prebrnili in pokradli, kar se jim je vredno zdelo, a drugo pomotali po tleh. Vrednost ukradenih predmetov cenijo nad 1500 kron. — O tatovih seveda ni sledu, več kakor gotovo pa je, da

po ravno isti, ki so pred kratkim oropali Senoško cerkev in potem nekatere zbrojlene predmete poslali »Piccolu«.

Umor otroka v Miljah pred sodiščem. Pred tržaškim deželnim sodiščem se je vršila v petek in soboto razprava proti zakonskima Grill iz Milj, obtoženima umora svojega lastnega sedemletnega sinčka Maksa, katerega so našli 15. decembra t. l. v neki grapi poleg Milj umorjenega. Zakonska Grill sta se nahajala od tistega dne v preiskovalnem zaporu v Kopru. Dvodnevna razprava se je končala z oprostitvijo zakonske dvojice Grill, ker se jima ni moglo dokazati umora. — Po razglasitvi oprostitilne razsodbe sta bila Grill takoj izpuščena na svobodo.

Skočila v morje. V soboto je bila radi tajne prostitucije v Trstu aretirana neka Lucija Urbanac iz Kaštele v Istri. Ko jo je redar vodil mimo cerkve sv. Antona, je kakor blisk skočila v kanal. Dva redarja in en pomorščak so skočili zanjo in jo potegnili iz vode, a bila je tedaj že nezvestna. Prepeljali so jo v mestno bolnišnico.

Samomor. V nedeljo ponoči se je 27letna Cvetka Zulian, stanujoča v Koloniji št. 323 v Trstu, med tem, ko je njen mož zaspal, vrgla v vodnjak, ki se nahaja na dvorišču omenjene hiše in utonila. Ko se je mož zbudil in pogrešil ženo, jo je šel iskati, a med tem dobil na mizi pisimo, v katerem sporoča, da se usmrti, ker je življenja — sita. Tekel je k vodnjaku in res zapazil žensko truplo, plavajoče v globoki vodi. Prihitel pa policija je dala poklicati ognje-gasce, ki so izvlekli truplo iz vode. Na željo moža pustili so mrtvo ženo na domu.

Stekel pes ugriznil je v Podgradu v Istri g. sodnika Bizaila, okrajnega zdravnika dr. Bileka in nekega delavca. Vsi trije odpeljali so se v Pasterjevo zavod na Dunaj. Steklega psa so ubili.

Sesljan. Temeljem odloka c. kr. trgovskega ministrstva z dne 12. aprila, št. 14.916/P se otvori poletni poštni in brzojavni urad Sesljan izjemoma že s 16. aprilom.

»Sava«, društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov na Dunaju ima svoj II. redni občni zbor v petek, dne 22. aprila v prostorih restavracije Krautstoffel I. Univerzitetstrasse 9. Vsopred je običajni. Začetek ob 8. zvečer. — Svobodomiselnih slovanski gostje dobrodošli!

Ubegli hudodelec Warmuth. Kakor znano, sta nedolgo tega pobegnili iz zapora celovškega deželnega sodišča znani vlomilec Pogacar in Warmuth, o katerih so bila obveščena vsa varnostna oblastva in javnost sploh, ki je postala ponekod na oba zelo pozorna. Nekateri imajo v živem spominu osebni popis. Warmuthov in Pogacarjev in so zelo pozorni, kadar jim pride pred oči kak tujec. Takoj ga motri nebroj oči in primerja bi-li ta ne zamogel biti kdo izmed teh dveh. In to je popolnoma prav in vse hvala vredno. Pred par tedni se je bil vsled te izredne pozornosti kakor se nam poroča od verjetne strani, pripetil nekje na Gorenjskem prav zanimiv slučaj. Ko je šel po neki vasi nek uradnik in si z zanimanjem ogledoval vse vaše znamenitosti, so začeli vaščani za njim stikati glave. Primerjali so z njim Warmuthov popis, obleko, velikost, kretanje in to »sumljivo« ogledovanje, vse to se je v njihovi živi fantaziji popolnoma ujemale z Warmuthom. In tudi županu in učitelju se je dozdevalo tujec precej sumljiv. Boljša prva, kot zadnja in hajd po orožnika, kateri je bil tujcu kmalu za petami. Ko je ta opazil, da orožnik hiti za njim, je segel v žep po vizitke, a dohitevs ga orožnik pa naglo vzame puško »fertig« in obstala sta oba. Orožnik si je namreč mislil, da je tujec segel po orožju. Stojte! Kdo ste je bil strog orožnikov poziv. In od daleč opazujoči vaščani so že kar trepetali strahu, kdo bode prvi padel. Uradnik se zasmehlja in da orožniku vizitke. Ker se pa ta s tem ni zadovoljil, ga je pozval s seboj, kar je tujec storil seveda brez vsakega obotavljanja. Prišedša na bližnjo železniško postajo, je tujec orožniku takoj z veseljem pomagal dognati svojo identiteto, nakar se oba smehljaje razšla. Uradnik, kot izobražen človek, je orožnikov nastop popolnoma odobraval, a ne tako vaščane. Ti so trdili še vedno svojo, da je to Warmuth, in je. Orožnik, svest si, da je svojo službo vesno opravil, se ni več zanimal za to trditve povedal jim je, natujec ni Warmuth in odšel svoj pot dalje. Vaščanom to pa ni bilo zadosti. V živi fantaziji so že videli, da bo prišel Warmuth ponoči nazaj in skušal v vlogi. Ne bož, titek! V naši vasi ti bo izpodletelo. Zvečer so vsi skrbno zapirli svoje šrambe, potem pa legli k počitku, to se pravi ženske in otroci; vsi možki so pa obuti in oblečeni dremali vsak na svojem domu in pričakovali lopova, katerega pa ni bilo seveda več nazaj. In še danes se dobi kdo med njimi, ki imajo je s glavo, da je bil orožnik tako ne-

previden, da je izpuštil »Warmutha«. Pri večeršnjem saboru na Vrhniki je bilo potrjenih 55 mladeničev. Imelo bi jih priti 113, a jih je prišlo le 109. Štirje so baje v Ameriki.

Češki cirkus »Central« v Lattermannovem drevedu zadovoljuje v obče in je jako dobro obiskan. Imajo dobro dresirane in lepe konje. Posebno ugajajo občinstvu predzven žokej g. ravnatelj, elegantna umetna jahalka gđe. Hofmanova in ljubka sedemletna jahalka Miss Elza, ki nastopi tudi kot dobra telovadkinja na trapezu in izurjena ekscentrična plesalka s svojo šestletno sestro v figuriranem plesu. Zanimiva so izvajanja telovadcev in skakalcev bratov Alberti, katerih eden skoči pri prihodnji predstavi čez naprežen landaner, in nastop človeka kače.

Prvo letošnje kukavico je bilo danes zjutraj čuti na Golovcu. V krški dolini na Dolenjskem so jo slišali že pred šestimi dnevi. Tudi na Črnučah so jo danes slišali.

Zastopnik na svojo roko. Dne 5. t. m. je policiji dobro znani 30letni postopač Ferdinand Kučera ušel hlapca Vincencija Gabrovec iz Ptujja, ki se je hotel odpeljati v Ameriko. Kučera se je Gabrovec predstavil za agenta in ga toliko pregovoril, da mu je ta izročil za vožnjo 300 K. Ko sta se potem skupaj odpeljala v Trst, je Kučera izvolal, da ima Gabrovec še 200 K v žepu. Tudi po tem mu je srce tako kopnelo, da jih je izvalil od svoje žrtve, pod pretvezo, da jih bo deponiral pri poštne uradu zaradi previdnosti, da bi mu ne bile ukradene. Kmalu nato pa je izginil. Ko je šel Gabrovec pozneje k izseljevalnemu uradu, se je prepričal, da je padel goljufu v roko. Za deva je takoj naznanil in danes Kučera še sedi v preiskovalnem zaporu pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani ter je uverjen, da se mora imeti za izseljeniški biro koncesijo.

Čez »ta veliko lužo« so hoteli oditi Stefan Firšt iz Deseniča na Hrvaškem, Fran Tratar iz Trstenika pri Krškem, Jožef Zupet iz Podkote in Jožef Uhan iz Straže. Zadnje trije je na južnem kolodvoru uhitel stražnik Večerin, prvega pa njegov tovariš dan prej. Prva dva bodeta morala še poskusiti vojaški kruh, druga dva pa sta se pečala s subagenturo. Vse so izročili sodišču.

Pogrešan dijak. Že šest dni se pogreša dijak VI. razreda I. drž. gimnazije Martin Matković, roj. 2. novembra 1890. v Ponikvi, pristojen pa v Velko dolino pri Krškem. Mladenič je stanoval v Prečni ulici, potem pa se je bil preselil nekam v Šiško, odkoder je kmalu izginil. Proti nekemu prijatelju je izjavil, da se ne bodeja več videla. Vsa tozadevna pejasnila naj se sporoče mestni policiji ljubljanski.

Čigav je pav? Včeraj popoldne je ujel trgovce g. Alojzij Sušnik na Zaloški cesti pava, katerega so otreči preganjali. Lastnik ga dobi nazaj pri g. Sušniku.

Potepuška kokoš. Brez posebne dovoljenja se je sprehajala včeraj okoli 9. ure zvečer po Streliški ulici kokoš, ki se nahaja sedaj v oskrbi na Kuhnovi cesti št. 21, kjer je lastniku zopet na razpolago.

Delavsko gibanje. V soboto se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 16 Macedoncev in 44 Hrvatov. Iz Reke je šlo 13 Hrvatov v Dunajsko Novo mesto, v Heb 38, iz Zagreba v Judenburg pa 8. — V nedeljo je šlo v Ameriko 25 Macedoncev in 7 Hrvatov, nazaj je prišlo 90 Hrvatov in Slovencev. V Heb je šlo 40, v Buks 50, v Inomost pa 45 Hrvatov. Na Dunaj se je odpeljalo 65, v Kočevje pa 38 Lahov. — Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 40 Macedoncev, 45 Slovencev in 89 Hrvatov. — 28 Hrvatov je šlo v Inomost, 12 v Heb, 56 pa v Einöd. — V Ljubljano se je pripe-ljalo 62 Macedoncev, ki bodo stopili v delo k poglavljenju Gruberjevega prekopa.

Izgubljeno in najdeno. Šolska učenka Marija Grobelnikova je izgubila ročno košarico z začetnim kvačkanjem. — Gđe. Marija Lapajnetova je izgubila ročno torbico, v kateri je imela 18 K denarja. — Neke gospodična je izgubila zlat prstan z belim kamnom. — Kuharica Ana Ljubijeva je izgubila denarnico, v kateri je imela bankovec za 20 kron. — Pekovski pomočnik Adolf Keve je izgubil denarnico z manjšo vsoto denarja. — Tezar Ivan Dolničar je izgubil denarnico, v kateri je imel ključ in nekaj čez 13 K denarja. — Polkovnik g. Ivan Šeme je izgubil listnico, v kateri je imel 180 K denarja. — Zasebnica g. Alojzija Rožnikova je izgubila svilnat dežnik. — Delavka Klementina Huterjeva je našla listnico z večjo vsoto denarja. — Izgubljen je dobi nazaj pri najditelji v Jakopičevem paviljonu. — Mesarski pomočnik Franc Per je izgubil dva zlata prstana. — Marija Merharjeva je izgubila črno denarnico, v kateri je imela 24 K denarja. — Delavec Janez Lenarčič je izgubil srebrno uro z verižico.

Požar v občini Lancova.

V petek dopoldne dne 15. aprila je v vasi Brda nenadoma izbruhnil velikanski ogenj. Vnel se je pri hiši Janeza Dežmana, hišna številka 3 in sicer je prišlo goreti v »trahtarju« pri hlevu. Sosedji so takoj opazili grozno nesrečo, toda vsaka rešitev je bila brezuspešna, kajti ogenj je objel v trenutku vse sosedne strehe, ki so si bile zelo blizu in vse slamate. Kako je ogenj nastal, po nesreči ali po zločinu, se do sedaj še ni dognalo.

Cela vas je imela osem hišnih števil, od katerih je ostala samo ena hiša cela, druga z gospodarskim poslopjem vred poškodovana, ostalo pa je do tal pogorelo in sicer posestnikom: Mihi Odar gospodarsko poslopje, Anton Pogarčnik hiša št. 2, gospodarsko poslopje in en prešič, Janez Dežman hiša št. 3, hlev, sušilnica, 11 prešičev, 1 krava in 1 tele, Janez Fister hiša št. 4, drvarnica, svinjak, žitnica in kolnica z orodjem, vdovi Urši Ažman hiša št. 5, gospodarsko poslopje, drvarnica, 5 prešičev in 3 jareci; sama se je reševala živino težko opekla ter v 24 urah v groznih bolečinah umrla. Frane Fister je hiša št. 6 in gospodarsko poslopje poškodovano, Vagner Valentin hiša št. 7, hlev in svinjak, Frane Zupanc hiša št. 8, hiša, svinjak in drvarnica. Uničena je torej cela vas. Strašno je bilo videti obupne posestnike ob gorišču svojih žuljev.

Škoda se je cenila na 75.000 K, zavarovani so bili pa na neznatne zneske skupaj 8000 K.

Na pomoč je prihitela prva požarna brigada iz Radovljice, za njo pa iz sosednje okolice Ribno, Bled, Kamna gorica in Mošnja. Le požrtvovalnost in trud teh je zahaljal, da se je v kljub silnemu požaru obvarovalo troje omenjenih poslopij in nekaj oprave in živine.

Med gasilci so se posebno odlikovali gospodje: Vinko Resman, posestnik in Florjan Jane, posestnik in načelnik požarne brigade v Radovljici in g. J. Rus, načelnik požarne brigade iz Bleda. Tem, kakor tudi vsem, ki so nesrečnim vaščanom v pomoč prihiteli bodi s tem izrečena najlepša hvala!

Ker so pogoreli brez strehe, živeža in obleke nujne pomoči zelo potrebni, prosijo županstvo velenjeno občinstvo in vsa slavna društva, kakor tudi ostala milosrdna sra, da bi se usmili, ter jih z milodari, bodisi v denarju ali naravnost, kolikor je največ mogoče podpirali.

V to svrhu naklonjeni darovi naj se blagovolijo pošiljati županstvu občine Lancova, okr. Radovljica.

Slovanski Jug.

— Slovanski kongres v Sofiji. Iz Beograda nam pišejo: V vseh tukajšnjih krogih vlada velikansko zanimanje za vseslovanski kongres v Sofiji. Udeležbo se ga najodličnejši politiki vseh strank. Časopisi so celo poročali, da se kongresa oficijalno udeležijo prestolonaslednik kraljevič Aleksander. Ta vest je netočna. Kraljevič Aleksander se kongresa oficijalno ne udeležuje, ker so prireditelji kongresa načeloma sklenili, da prireditve ne sme imeti oficijalnega značaja in da se mora preprečiti vse, kar bi lahko vzbujalo sum, da stoji v ozadju te slovanske prireditve ta ali ona vlada, ta ali ona vladarska hiša. Ker pa se kraljevič Aleksander izredno zanima za novo slovansko gibanje, je izrazil željo, da bi se smel slovanskih prireditve udeležiti kot privatnik, kot gost. Ako srbska vlada ne bo imela ničesar proti temu, je umljivo, da bodo prireditelji kongresa sprejeli kraljeviča z odprtimi rokami. Sicer pa vprašanje o udeležbi ali neudeležbi kraljeviča Aleksandra na slovanskih prireditvah ni definitivno rešeno. Ako se vlada izreče za to, da sme kraljevič kot privatnik prisostvovati sofijski slavnosti, potem je gotovo, da se kraljevič Aleksander udeležijo prireditve v družbi bolgarskega prestolonaslednika Borisa, ki je prav tako navdušen Slovan, kakor kraljevič Aleksander. Govori se, da se sofijskih prireditve udeležijo pod vsakim pogojem kraljevič Gjorgje, in sicer ne glede na to, ali mu vlada to dovoli ali ne.

— Naknadne volitve v hrvatski sabor. Včeraj so se vršile naknadne volitve v hrvatski sabor v Gospiću, Varaždinu in Bošnjakih. V Varaždinu je koalicijska kandidirala dr. Rorauerja, frankovec pa dr. Jurinac. Zmagal je dr. Rorauer s 325 glasovi proti 108, ki jih je dobil dr. Jurinac. — V Gospiću je zmagal kandidat koalicijske dr. Kriškovič s 27 glasovi večine proti frankovcu dr. Ružicu. — V Bošnjakih je bil izvoljen oddelni predstavnik za nauk in bogočastje dr. Amruš s 310 glasovi proti frankovcu Prebegu, ki je dobil 167 glasov. — Zmagala je torej na vsi črti koalicijska.

Princ boče s svojo udeležbo na sofijskih slovanskih prireditvah, pred vsem slovanskim svetom javno dokazati, da ni takšen, kakor ga slikajo nemški listi.

Po slovanskem svetu.

— Slovanstvo med Poljaki. V Krakovu je priredil profesor Lutoslawski ciklus predavanj pod naslovom: »Przysly Grunwald« (bodoči Grunwald). V teh predavanjih slika borbo Slovanov z Nemci in različnost v svetovnem naziranju med Slovani in Nemci. Med drugim je rekel: Nemci težje po nadvladi na svetu, radi bi se vojskovali z vsem svetom še celo po smrti. V Slovanih prevladuje ideja miru, Slovani se trudijo, da uveljavijo v življenju »kraljestvo božje«. Nemci podjarmljujejo države in zasuznjujejo ljudstva, Slovani pa povsodi propovedujejo svobodo posameznega človeka in celih narodov. Koncem svojih izvajanj je profesor Lutoslawski izrazil prepričanje, da bo kmalu prišel čas, ko bodo med Slovani izginila vsa medsebojna nesoglasja in da si bodo izvajali ideali slovanstva popolno zmago nad politiko germanstva.

— Za reformo ruskega pravopisa. Akademik V. J. Bahtjerov je predložil carski akademiji znanosti v Petrogradu spomenico, v kateri se predlaga, naj se v ruskem pravopisu opuste črke jat, fita, izica in jor, ki so glavni vzrok, da se je ruskega pravopisa silno težko naučiti, tako da je celo med naobraženci malo ljudi, ki bi znali popolnoma pravilno pisati rusko. V spomenici se na podlagi temeljitih podatkov dokazuje potreba reforme ruskega pravopisa. Kakor poročajo ruski listi, akademija ni nasprotja reformi in bo o teh stvareh razpravljala že te dni. Ako sklene reformo, bo s tem znatno olajšano tudi učenje ruskega jezika.

Afera s strupenimi pilulami v Logatcu.

Podobnost s Hofrichterjevo afero. Preiskava o tej zagonetni aferi se nadaljuje z vso vneto in je dogajala že razne velevažne podrobnosti, ki kažejo sled za pravim krivcem. Zanimivo je dejstvo, da je storilec v vsem kopal pošiljatelj strupenih pilul generalštabnim častnikom Hofrichterja, kar izpričuje, da je ravno Hofrichterjeva aferi storilca spravila na idejo, da je skušal izvršiti svoj zločin na gospe Hamerlitz s strupenimi pilulami. Ne bomo tu navajali posameznih podrobnosti, omenjamo le to, da pismo, ki nsi podpis dr. Levičnika, kakor v Hofrichterjevem slučaju nima datuma, marveč nosi na čelu označbo »Ljubljana, datum počnega pečata.«

Odkod je škatljica?

Preiskovalni sodnik gosp. dr. Mirko vitez Grasselli je v nedeljo dal s škatljice, v kateri so se nahajale strupene pilule, odstraniti papirni odrezek, na katerem je bil napisan naslov. Kakor smo že včeraj poročali, se je nato pod papirjem prikazal napis: »Campione senza valore, franco.« Ob strani pa je bila vtisnjena tvrdka, ki fabriceira take škatljice »Bremer & Comp., Wien V., Matzleinsdorferstrasse Nr. 2.« Preiskovalni sodnik je škatljico poslal policijskemu ravnatelstvu na Dunaj, s prošnjo, da bi dalo potrebna pojasnila o provenienci te škatljice. Policijsko ravnatelstvo na Dunaju je odgovorilo tekom 24 ur, in sicer je dotični odgovor pisal svojerodno vladni svetnik Stuckart sam. V odgovoru se navaja, da se dotična tvrdka »Bremer & Comp.« se nahaja na Dunaju, preselila pa se je v zadnjem času iz Matzleinsdorferstrasse v Hartmannngasse Nr. 2. Ta tvrdka pa ne izključuje že od leta 1888. več takšnih škatljic z lažnim besedilom »Campione senza valore«. V zalogi je imela še dlje časa take škatljice in je še l. 1891., 1892. in 1893. prodala in doposlala več komadov tvrdki »Enrico Freisinger« v Trstu. To je bila edina firma, ki je rabila škatljice z lažnim napisom. Iz tega sledi, da je storilec najbrže, ako ne stalno, pa vsaj mimogrede bival v Trstu. Sicer pa tudi vse niti, ki so se odkrile pri preiskavi, vodijo v Trst.

Kdo je pošiljatelj?

Sodišče je najbrže že na sledu pravemu storilcu. Vse pa kaže, da je skoro gotovo imel več skrivancev. Kolikor smo mogli poizvedeti, so že več sumljivih oseb zaprli. Pravijo, da se sum obrača v prvi vrsti proti osebi, ki je z gospo Hamerlitz v zelo bližnjem sorodstvu. V koliko je ta vest resnična, ne moremo kontrolirati.

Nov sled.

Na podlagi neke anonimne cvadbe je sodišče prišlo na nov sled, vendar pa g. preiskovalni sodnik tej stvari ne pripisuje posebne važnosti.

Domecova se namreč, da ima anonimna cvadba splošno za namen, da odvrne pozornost oblasti od pravega krivca in jo splošno na napaten sled. Vendar pa se tudi v tej smeri nadaljujejo z vso vestnostjo obsejne poizvedbe.

Okrožnica o. kr. vlade na Kranjskem radi poskušnega zastupljenja.

Deželna vlada za Kranjsko je poslala vsem okrajnim glavarstvom na Kranjskem in mestnemu magistratu v Ljubljani sledečo okrožnico:

C. kr. ministrstvo za notranje zadeve je z odredbo z dne 19. okt. 1909, št. 11707 razglasilo, da vsebuje sedaj v trgovini nahajajoči se mišji in podganji strup ogiljkovi barit. Steklenice imajo napis: »Neopasno ravnanje. Strupa prosto. Izkaznica za strup nepotrebn.« Ta izdelek se zelo uspešno uporablja in razširja — vendar pa ni brez strupa, marveč je celo zelo strupen. Na steklenicah nahajajoči se napis zavaja ljudi, zlasti manj izobražene, da pri uporabi podobnih sredstev zelo neprevidno ravna. — Slavna trgovska in obrtna zbornica se torej v smislu došlih navodil naproša, da opozori interese na to, da so navedena podgane uničujoča sredstva, ker vsebujejo ogiljkovi barit, podvržena utesnitvam § 15 ozir. 12 min. naredbe z dne 12. aprila 1876.

Razne stvari.

* Poljski narodni kongres se bode vršil meseca maja v Washington. Kongresa, na katerem bodo razpravljali o poljskem vprašanju, se udeležijo tudi slavni poljski pisatelj Henrik Sienkiewicz.

* 2400 dolarjev za poljub. Trgovca Schram v Chikagi je plačal neki lepi plesalki 2400 dolarjev za 1 edini poljub. Toda tudi poljuba ni dobil prostovoljno, temveč je plesalko po sili poljubil. Ker se je pa bal, da bi ne klicala na pomoč, je takoj na to odprl svojo mošnjo in ji denar v gotovini naštel in sicer v zlatu.

* Za splošno volilno pravico na Turškem. Socialno demokratska stranka v Solunu je poslala parlamentu peticijo za uvedbo splošne in enake volilne pravice. Peticijski odsek je to vlogo zavrnil.

* Ponesrečen zrakoplovec. V Nici je trčil angleški zrakoplovec Robinson v zrakoplov Rusa Desimova. Robinson je padel v morje, a so ga rešili. Zrakoplov je uničen.

* Viharji ob reki Reni. Dne 17. t. m. je razsajal ob Reni grozovit vihar, ki je napravil silno škodo. V nekem vinogradu je strela ubila 21-letnega mladeniča, v nekem drugem vinogradu pa mladega dekleta.

* Rodbinska drama. Dunajski trgovec z zlatino, Jos. Gschiegl, je v noči 14. t. m. nenadoma vstal ter ustrelil parkrat na svojo ženo, katero je smrtnonevarno poškodoval. Nato je stopil k postelji svojega ortoka ter ga ustrelil v glavo. Zadnjo kroglo je nameril proti svoji glavi. Gschiegl in njegovo ženo so težko ranjena prepeljali v bolnišnico. Vzrok groznega čina je slabo idoča trgovina in bi bil Gschiegl imel napovedati konkurz.

* Milijon dolarjev za dr. Cooka. Nekaj ameriških milijonarjev je ponudilo dr. Cooku milijon dolarjev, da mu omogočijo dokazati, da je bil res na severnem tečaju. Cookovi prijatelji so prepričani, da je Peary slepar, Cook pa da je pošteni. Zda se baje nahaja nekje v Severni Ameriki.

* Lastno mater ustrelil. V četrtek zvečer se je odigrala v najlepšem delu pariškega mesta krvava žaliga. 60letna vdova Rahel Waché, ki je imela premoženja krog pet milijonov frankov, se je skrivaj, brez vednosti svojih otrok, poročila s 45-letnim vdovcem, očetom treh malih otrok. Ko je njen mlajši sin, 30letni Gaston, zaznal, kaj je mati napravila, je prišel ves razburjen k njej ter ji očital, da je s svojo neumnostjo oškodovala lastne otroke. Nastal je prepir, v katerem je mati pokazala svojemu sinu vrata. V razburjenosti je sin potegnil revolver ter ustrelil na mater; zadel jo je v glavo. Ko je uvidel, kaj je storil, je ves prestrašen začel klicati za pomoč. Pa bilo je prepozno. Mati je bila mrtva, sina pa so zaprli.

* Zastopniki plemenitega naroda. Te dni je sprejel papež 300 madžarskih romarjev. Papež je izrazil svoje veselje nad tem, da ima čast pozdraviti zastopnike plemenitega madžarskega naroda, ki je do današnjega dne ohranil po kralju Štefanu podedovana krščanska čutila. — Tako pozdravlja papež narod, ki nele, da nima prav nikakih »krščanskih« čutil, marveč z vso krutostjo zatira tiste slovanske narode, ki imajo v resnici celo preveč krščanskih čutil. Pa je že tako na svetu, da močnejšega povsod upoštevajo, celo v »pravici« Vatikanu.

* Sedemsto edvetalnikov tečajnik. V začetku leta 1909 se je ustanovil v Budimpešti varniški in penzijski zavod, katerega člani so bili večinoma ogrski, slasti budimpeštanski odvetniki. Člani so pa tako zastali s plačevanjem prispevkov, da je odbor nedavno vložil tožbo proti 700 odvetnikom. Toženi advokati zahtevajo, da se skliče izredni občni zbor, na katerem nameravajo izreči odboru — nezaupnico.

Telefonska in brzojavna poročila.

Cesar potuje v Bosno.

Dunaj 19. aprila. Iz Sarajeva brzojavljajo: Cesar Fran Josip poseti konec meseca junija Bosno in Hercegovino. V Sarajevu bo se mudil par dni, iz Sarajeva pa bo potoval v Mostar in Travnik. Cesar bo ostal v Bosni teden dni. Program potovanja še ni natančno določen, toliko pa je gotovo, da se vladar napoti v Bosno neposredno, predno se bo preselil v Isl. K otvoritvi bosanskega deželne zbornice, ki bo začetkom junija, pride nadvojvoda Leopold Salvator.

Slabopomeni Roosevelt.

Dunaj 19. april. Slovanski poslanci so nevoljni radi govora predsednika Roosevelta v Pešti, ker je slavil svobodo na Ogrskem in povečeval vitežtvo Madžarov. Splošna sodba je, da se je Roosevelt blamiral, ker se ni prej informiral o dejanskih razmerah na Ogrskem.

Gospeska zbornica.

Dunaj 19. aprila. Gospeska zbornica bo imela v ponedeljek 25. t. m. ob 3. popoldne sejo, da reši zakonsko predlogo o državnem posojilu.

Poslanska zbornica.

Dunaj 19. aprila. Današnja seja poslanske zbornice je zelo slabo obiskana. Nadaljuje se prvo čitanje uradniške službene pragmatike. Govorili so Vsenemec pl. Stransky, minister notranjih del dr. Haerdit in socialni demokrat Moracevskij. Seja se traja.

Skupne ministrske konference.

Dunaj 19. aprila. Skupne ministrske konference, ki so bile določene že za ta teden, se vrše šele prve dni prihodnjega tedna.

Važna posvetovalja.

Dunaj 19. aprila. Danes so imeli v palači ministrstva zunanjih del posvetovalje vojni minister Schönaich, minister zunanjih del grof Achrenthal in poveljnik vojne mornarice grof Montecuccoli.

Dr. Kramar.

Dunaj 19. aprila. Danes se je vrnil iz Florence poslanec dr. Kramar ter imel posvetovalje z dr. Glombinškim, Udržalom, dr. Plojem in dr. Šušteršičem. Pojutrišnjem bo dr. Kramar govoril v zbornici.

Radi monopola na vžgalice.

Dunaj 19. aprila. Ministrski predsednik baron Bienenroth bo te dni pričel pogajanja s strankami radi uvedbe državnega monopola na vžgalice.

Zagoneten dogodek.

Zagreb 19. aprila. Iz Osjeka brzojavljajo: Pri shrambi za smodnik v Bolju je straža opazila, da se bližata poslopju dve osebi. Bila je moč. Ker je ena izmed oseb ustrelila z revolverjem, je vojak snel puško in zaklical: »Kdo je? Stojte«. Ker se neznanca nista ustavila, marveč je počil še en strel, je vojak pomeril in sprožil. Danes zjutraj so našli v bližini smodnišnice mrtvega laboranta vojaške lekarne Ljud. Andriana in narednika 16. polka Frana Sedlaka, prideljenega garnizijski bolnici. Ozagoneetni afero so uvedli strogo preiskavo.

Eksplozija v tovarni vžgalice.

Budimpešta 19. aprila: Iz Segedina brzojavljajo: V tovarni za vžgalice grofa Palffyja je eksplodiral kotel. Vsa tovarna s sosednimi hišami je zletela v zrak. Ubilih je 11 oseb, med temi 8 mladih deklet, ranjenih pa 21. Ranjence upajo zdravniki ohraniti žive. Med prebivalstvom je nastala prava panika. Neka nema ženska se je tako prestrašila, da je jela govoriti in klicati na pomoč.

Polkovnik Mašin umri.

Beograd 19. aprila. Po daljši mučni bolezni je tu umrl vpokojeni polkovnik Aleksander Mašin, ki je bil l. 1903. glava in duša zarote proti kralju Aleksandru in kraljici Dragi. Po umoru kralja Aleksandra in kraljice Drage je bil na pritisk angleške vlade s štirimi svojimi tovariši vpokojen. Pokojnik je bil navdušen rodoljub in je igral ugledno vlogo tudi v političnem življenju. Bil je poslanec v narodni skupščini ter pristal staroradikalne stranke.

Turški prestolonaslednik na potovanju.

Sarigrad 19. aprila. V vladnih krogih potrjujejo vest, da bo prestolonaslednik Jusuf Izzedin v kratkem posetil Sofijo, Beograd, Dunaj, Berlin, Petrograd, London in Pariz.

Indajatelj in odgovorni urednik:

Risto Pastalčević.

V nedeljo, 24. aprila

jurjevanje

na Ljubljanskem gradu
v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Poslano.*)

Gospod Janez Skubic, mokar
Spodnji Šiški.

Opozorim Vas prvo in zadnjokrat, ker o meni neresnic govorite gotovo le iz nevoščljivosti in škodljivosti do moje, sedaj kolikor toliko dobro vpeljane trgovine.

Povem Vam lahko dotično osebo, ako Vam je drago, kateri ste osebno kazali in rekli, kakšno moko prodajam jaz po 45 vinarjev mesto ničle, da to sploh ni mogoče in tudi ni to res.

Tista oseba vzame zmiraj pri meni najlepšo moko za kruh, ter je ž njo jako zadovoljna. Ravno tako je tudi za velikonočne praznike vzelo zelo velikoljudi iz Šiške kakor tudi iz dežele nad par tisoč kilogramov najlepše moke, katero sem dal izjemoma za praznike po 44 vin. kilogram katero so pohvalili ni bili ž njo prav zadovoljni.

Ako bi bila moka takšna kot jo kažete ljudem, da jo prodajam, gotovo ne bi imel toliko odjemalcev kot jih imam.

Pregovor pravi: Ne hvali blaga: ako ej dobro, se samo hvali, gospod Skubic.

Torej to Vaše govorjenje proti ljudem smatram jaz za lažljivo in ničvredno obrekovanje napram meni in moji trgovini. Ako temu ne bode konec, bodem proti Vam kot proti vsakomur, ki bi enako govoril, brez odloga sodnijsko postopal.

V Spodnji Šiški, dne 18. aprila 1910.

Janko Pintar,

trgovec. (1394)

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Zavarovalne vesti.

„JANUS“

vzajemni zavod za zavarovanje življenja na Dunaju.

I., Wipplingerstrasse št. 30.

V I. četrtletju 1910 je bilo vloženih 5298 zavarovalnih ponudb z zavarovalno vsoto okroglo K 5.455.000.—, izmed katerih je bilo izdanih 527 polic z zavarovalno vsoto K 4.568.000.—.

V I. četrtletju 1910 zapadle zavarovalne premije in pristojbine kakor kapitalne obresti so znašale okroglo K 1.600.000.—. Zapadla plačila pa K 715.000.—.

Od obstoja zaveda se je izplačalo K 69.685.000.—.

Police „Janusa“ so po petletnem obdobju neizpodbitne. Po petletnem obdobju zapadle zavarovalne premije in pristojbine kakor kapitalne obresti so znašale okroglo K 1.600.000.—. Zapadla plačila pa K 715.000.—.

Od obstoja zaveda se je izplačalo K 69.685.000.—.

Police „Janusa“ so po petletnem obdobju neizpodbitne. Po petletnem obdobju zapadle zavarovalne premije in pristojbine kakor kapitalne obresti so znašale okroglo K 1.600.000.—. Zapadla plačila pa K 715.000.—.

Od obstoja zaveda se je izplačalo K 69.685.000.—.

Police „Janusa“ so po petletnem obdobju neizpodbitne. Po petletnem obdobju zapadle zavarovalne premije in pristojbine kakor kapitalne obresti so znašale okroglo K 1.600.000.—. Zapadla plačila pa K 715.000.—.

Od obstoja zaveda se je izplačalo K 69.685.000.—.

Police „Janusa“ so po petletnem obdobju neizpodbitne. Po petletnem obdobju zapadle zavarovalne premije in pristojbine kakor kapitalne obresti so znašale okroglo K 1.600.000.—. Zapadla plačila pa K 715.000.—.

Od obstoja zaveda se je izplačalo K 69.685.000.—.

Police „Janusa“ so po petletnem obdobju neizpodbitne. Po petletnem obdobju zapadle zavarovalne premije in pristojbine kakor kapitalne obresti so znašale okroglo K 1.600.000.—. Zapadla plačila pa K 715.000.—.

Od obstoja zaveda se je izplačalo K 69.685.000.—.

Police „Janusa“ so po petletnem obdobju neizpodbitne. Po petletnem obdobju zapadle zavarovalne premije in pristojbine kakor kapitalne obresti so znašale okroglo K 1.600.000.—. Zapadla plačila pa K 715.000.—.

Od obstoja zaveda se je izplačalo K 69.685.000.—.

Police „Janusa“ so po petletnem obdobju neizpodbitne. Po petletnem obdobju zapadle zavarovalne premije in pristojbine kakor kapitalne obresti so znašale okroglo K 1.600.000.—. Zapadla plačila pa K 715.000.—.

Od obstoja zaveda se je izplačalo K 69.685.000.—.

Police „Janusa“ so po petletnem obdobju neizpodbitne. Po petletnem obdobju zapadle zavarovalne premije in pristojbine kakor kapitalne obresti so znašale okroglo K 1.600.000.—. Zapadla plačila pa K 715.000.—.

Od obstoja zaveda se je izplačalo K 69.685.000.—.

Police „Janusa“ so po petletnem obdobju neizpodbitne. Po petletnem obdobju zapadle zavarovalne premije in pristojbine kakor kapitalne obresti so znašale okroglo K 1.600.000.—. Zapadla plačila pa K 715.000.—.

Od obstoja zaveda se je izplačalo K 69.685.000.—.

Police „Janusa“ so po petletnem obdobju neizpodbitne. Po petletnem obdobju zapadle zavarovalne premije in pristojbine kakor kapitalne obresti so znašale okroglo K 1.600.000.—. Zapadla plačila pa K 715.000.—.